

KUN-SZT-MÁRTON és VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetiközlöny.

ELŐFIZETESI ÁRA:		8 kor.
Évesre	— — — — —	4 kor.
Félévre	— — — — —	
Egyes szám ára 20 fillér.		

A hirdetői díjak előre fizetendők.

MEGJELEN VASARNAP REGGEL.

Feloldó szerkesztő és kiadó: J. J. J. J.

CSALÁDI JOZSEF.

Társ-szerkesztő: MEZEI ISTVÁN.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy hasas profitoronként 20 fillér.

NYILTEK sora I koron. Ebről stílesek gammaon sora

2 koron. Bélyegző 60 fillér külön fizetendő.

Iparfejlesztés.

Azt hiszik, hogy végre valahára helyes utra térünk ipari viszonyaink szemlélésében. Az eddigi helyzet annyira zavaros volt, s ezt a zavaros helyzetet az egymás helyébe hányt törvények, rendeletek és intézkedések annyira összezavarták, hogy lassankint visszaesett állott be ipari fejlődésünk egész vonalán. Gyáriparkunk látszólagos fellendülésével szemben áll a kisipar teljes züllesztése, s az iparos osztály degeneráltságának számos elszomorító jele.

Hegedűs Sándornak, az új kereskedelmi miniszternek aligha tellett valami nagy öröme ezekben az állapotokban, midőn alkalmat nyitott közelebről bepillantani a dolgok folyásába. De, úgy látszik, nem az az ember, aki egykönnyen meghátrál a toronyosodó nehézségek elől. Erélyes kézzel nyult iparügyeink rendezésébe s úgy látszik még a véletlen is társul szegődik munkájához.

Két nagyfotossági kongresszust tartanak legközelebb, melyeknek határozatai, ugyis mint erkölcsi testületek, ugyis mint közvetlenül érdekelt szakemberek döntőleg folyhatnak be iparügyeink jövőendő intézésébe s ezzel miként való ala-

kulásába. A kereskedelmi- és iparkaruk nagyváradi és az ipartestületek kolozsvári kongresszusát értjük, melyeknek napirendjére az égető fontosságú ipari kérdések egész sorozata van kitzítve. Különösen súlyt kell helyezni az ipartestületek kongresszusára, már azért is, mert az évek hosszú során át hozott, de vagy végre nem hajtott, vagy a kereskedelmi miniszteriumban heverő határozatok sorsáról alighanem sok szó fog esni. Ugyancsak elhatározó befolyással fog bérni a szövetségi ügy felkarolásáról hozandó határozat, amél is inkább, mivel a központi hitelszövetkezet magyaránny anyagi eszközeivel most már teljes sikerre nyújt kilátást. Mindenképp kétségtelen, hogy Hegedűs Sándor nagybecsű és igazán gyakorlati utbaigazítást fog nyerni e két kongresszus tanácskozásából.

Figyelmünket azonban teljes mértékben alkalmassá kellőni azok a törekvések, melyeket az állami beavatkozás vet most egymás után felszínre s amelyek bárkit is meggyőzhetnek arról, hogy a kormány végre teljes komolysággal és ami fő, ezüdtalansz eszközzelkekk dolgozik iparunk intenzív fejlesztésén. Nem is említve Hegedűs Sándor felvidéki útját, melyen közvetlen tapasztalatokat kívánt sze-

reznit az illető vidékek ipari helyzetéről, csupán két intézkedést tesszük szóvá.

Az egyik a nagy iparstatistikai felvétel, a másik a kereskedelmi muzeum, s ezzel kapcsolatosan a kereskedelmi hirszolgálat rendezésének ügye.

Az iparstatistikai felvétel munkálatai most folynak országsszerte és pedig az e célra külön kinevezett iparfelügyelők személyes vezetésével s közvetlenül szerzett tapasztalatainak felhasználásával. A felvételnek használt kérdőíveket egy a kereskedelmi miniszterium szakfelíról és a kereskedelmi és iparkaruk titkáraiból álló értekezlet állapította meg. Az értekezlet tagjai mindannyian elismerték ennek az akciónak iparfejlesztésünkre való fontosságát s mérhetően karnak melőstettek azt, hogy iparügyünk teljes statisztikája felett eddig nem rendelkezünk.

Az iparstatistikai felvétel tükör gyanánt fogja megmutatni az összes bajokat és fennálló hiányokat, tehát egyszerre és áttekinthető képet fog nyújtani arról, hogy tulajdonképpen iparunk mely ágazataiban van szükség állami intervenczióra és esetleg törvénysszerű intézkedésekre. A felvételek adatai elhatározó befolyással lesznek az állami kedvezményekről készitendő

TÁRCZA.

Az én notám.

Mi zokog a csöndes éjben?

Nem hallja más, de én — ezerm.

Csak egy nota egyből gomni.

Csak négy vekony hír kosregt!

„Azért csiling, hogy ragyogjon.”

Annyi érzés sírni benne,

Mintha az én lelkem lenne —

Mintha az óvidát von” dalja

S a hegédit az rikátat:

„Azért leány, hogy megeszejlon.”

Isten tudja, ki hazája,

Mégis szánozom rajta,

Az is olyan boldogtalan,

Mint én — mert boldog száve van.

„Azért a szív, hogy szeressen.”

Röggelg is elhaltatnám.

De némi a hír lassasékan.

Am a szávem egyre hallja

S ott zokog tovább a dalba:

„Tanutban megrepodjen.”

Kőrli Sándor.

Románcz.

A „Kunszentmárton és Vidéke” eredeti tárcája.

Írta: Vekony Pál.

Öreg szürkelő lett, mire hazatért. Abban a galoppesült sebes vágatásban nem is vette észre a buszszó napot s a homályhoz akonyt, csak sietett, lepegetett gyorsan, átmszeren, tempóban.

Mikor fölért emeleti lakásába, lehányavette magáról az akadékoskodó ruhadarabokat s odült írósztalához, előszedve a nagy leve papírosokat is. Ir. Sima, jóláptól lényos keze hevenyesszett gyorsasággal kigyózott a hűfeler arkon végig, apró, hegyes betűket vetve oda. Nem is kellett gondolkodnia, oly annyira tudatosan volt annak, a mit írni akart: hogy is ne! Hiszen, ha végigtekint, arra a hosszú, sivár életre, arra a ezelnélküli boldogságfoszotott munkásságra, akkor úgy tűnik fel előtte, mintha az egy nyitott könyv lenne, egy szép kötet, de undok helyéül könyv s csak olvasnia kell, ha írni akar valamit, ha írni akar valakinek, valakiről.

Közös, poétikusan rendetlen haja borzas árnyékot vetett eleje a papírra, a mint lejjebb hajlott írása felé. Merelv, szűró tekintetével, észbét fekete szemé, kutatóan átható pillantásával bámulás közt a sötétlő sorokat. Átváltozott — kifelé akarta.

És a mint keresztül olvasta, a mint végig futott rajta volt, újra csak ír... Nem hallotta, nem látott, nem érzett semmit, csupán karja imbolygott gyorsan, lazasan, ritmikusan, a mint ír. Ir, mert megkellett szabadulni fejében köválygó, zsongó gondolatától, mintpak gyatra, örökösen harozó keserű emlékektől, melyek moott lakit valának anyának s melyek oly émsztoen kinöztek; ír, mert a könnybőlátes balzsamozon írját akarta szívó-lelke fajó sebére helyezni, hogy ne sajogjon oly szakadon, oly fájdalmasan; ír, mert írni kellett.

A sötétség szürke foszlyánokban ereszkedett le mind jobban és jobban s apránként egysegés káozosá olvadtak össze. Már este lett.

A dolgozó szoba primitív fenyvezett butorai határozatlan formai egybefolytak, egy szürke, kékes tömegé, ott a háta mögött, a szőnyanyú árnyékban, meg az esthomályban. Mintha mindnyajban farkasszemmel mereszték volna a lámpánál ülő fiatal emberre, úgy letszett.

A mint végig beállott az est, csak egy zsongott az utca bent az életől. A házilapok halvány, piszkosságra hangzó új utak ki. A szomszédos házak díszablakai, fejementis kirakottai fényteltek az apró izzolmapok sorozatól, melyek ragyogásan mellett a gonok csak tenyvernyifoltok valának. A gyúszzó, pezsgő jürelkők vidor zsongása, ólének zsvingja, meg az átüléses kavcház jóhangja zenéje egész véhemens erővel

uj törvény kodifikálásánál is. — Ha még mindelkez hozzavesszük, hogy az 1894. évi ipartörvény revíziója is rövidesen napirendre kerül, lehetőleg magunk előtt látjuk azt az egy forrásból kibugyogó s ugyanezek egy czélpontba összefutó hatalmas folyamatot, mely végeredményében ipartörvényeket fogja alig sejtett mértékben fellendíteni.

Mindaz azonban csak beltről táplálható erőinket növeli, ámde Hegedűs Sándornak a kereskedelmi múzeum és a kereskedelmi hírszolgálat rendezésére tett intézkedéseivel külső erőket is igyekszik a magyar ipar szolgálatába vonzani. A tudakozó intézményt ugyanis decentralizálni fogják, hogy így a vidéki iparosok is gyorsan s lehetőleg első kézből nyerveken értesülést úgy beföldi, mint külföldi szállításra néve is. Erre azt vehetik ellent, hogy hiszen a magyar ipar nem termel annyit, hogy még külföld felé is gravitálhasson, ám ennek oka viszont abban keresendő, hogy erre eddig még csak alkalmat sem nyújtottak iparosaink. Ez nem utópia, hanem erős akarattal nagyon is elérhető és realis dolog.

Nemesak elérhető és realis, hanem egyszerűen életfenntartási ösztönünk egyenes következménye. Az Ausztriával fennálló gazdasági kiegyezés nagyon is gyanus módon ingadozik, úgy hogy azt sem tudhatjuk, mikor leszünk kénytelenek önálló vámserompót húzni határaink köré. Ezzel a vámserompóval azonban alighanem elzárjuk magunk elől Ausztria piacait is, melyek pedig mindaddig egyetlen fogyasztó helyeink voltak. Ez állapot bekövetkezése az első időben alighanem válságba sodorná iparunkat és kereske-

zúgtak fülébe, hogy tán megakasszák gyötrelmeiben. De nem akart alogni figyelni. Gondolkodott. Tekintetét felhúzóztató a magasba, a szoba tapetas falára, egy szürke, bizonytalan árnyra. Arra hamult, mintha onnan akarta volna anyagát bingeszteni. Pedig csakonny volt. Nem emlékszik rá, hanem elszakadt a tudja. Ó az, ó az, ó az ezar leha nó, az a kedves, csalfa lány, ó az ott, ott fóm, a ki neki örök hűséget fogadott egy delatán s örök hűségét esküdött — mának, ezölt 2-3 órával — delatán. Milyen pajzánokká a sorsnak. Ó van ott abban a brokát rámban, az a szöszgő . . .

Megvan babonázva, nem bír gondolkozni. Talán az élet is kihalt belőle. Újjai közt görcsösen szorongatja tollat, azt a darabka ébenfát s remeg. De aztán mozdulatlanul piheneti le, hegyere tamasztva, Feje, a mint előre hajlott lehangyallott az előtte heverő papírosra s esécs közben az asztalra ütött. Erzeketlen volt. Balkeze fokónkint eszúszott lefelé írásról s zibbandban hullott alá a padlát fölé. Ezt sem érezte.

Mint egy martir, egy fájdalmat nem érez. szenvedést nem ismerő vértánu, úgy lilt ott. Mozdulatlanul, ajkán szótlanul, szoborszerűen.

Lassan, lassan bekészöntött az éj. Az utczák zivolya, hangos larmája lassanekit gyérült, mindinkább fogyott. A fényesen ragyogó lámpák kialudtak, átádvá a szolgálatot az utczeszele-
gázok sárgas lánghangja, a meglyuk uttonak áraszták bögnyad sugárakat a zart boltjokóra, a kövezetre bámuló ablakokra s nyomon követik az

delmünket, már pedig ezt teljes erőnkkel szükségese megakadályozzuk.

Igy ily szempontból tekintve a Hegedűs Sándor nagy ipartfejlesztési akciózóját, teljes mértékben meggyőződhetünk arról, hogy reménykedve nézhetünk a jövőbe, hiszen közgazdasági életünk felvirágzása biztos és erőteljes kezébe van letéve.

HETI HIREK.

Kasszentmárton, szeptember 3.

— **Országos gazdasági kiállítás.** Az 1-6 gazdasági országos kiállítás a mai napon nyílik meg Szegeden. Ezen — a mezőgazdálkodás kivételével — mindenki kiállításban lapunk képviselőit Reitz János urat valánk szerencsésnek megnyerni, a ki a tegnapi napon már le is utazott Szegedre. Amikor idején az 6 tollából fogjuk küldöni a kiállítás mikénti lefolyását, s a gazdákért érdeklő részleteket.

— **Iskolai beiratások.** A helybeli népiskolákban a beiratások folyó hó 4-én kezdődnek és tartanak ugyan e hó 10-ig bezárólag. 11-én a rendes előadások megkezdődnek. Az iparos és kereskedőtanoncok beírattása e hó 3-án veszi kezdetét és tartani fog 10-ig, mindennap este 6 óráktól 8-ig. Felhívja az igazgatók a kereskedő és iparosokat, hogy tanoncaikat a fennjelölt idő folyamala alatt beírassák, mert 11-én egy vegyes osztályba való beosztás megtörténik s ugyiszint a rendes előadások kezdetüket veszik. Mindazok, kik e nemű kötelezségüket elmulasztanak, ellenök az ipartörvények ide vonatkozó pontja fog alkalmaztatni, azaz már 12-én büntetés végett ki fognak mutattni.

— **Ujra panasz.** Ujra panasz, de a kiről szól, kivólha más — mint a község intéző köre, a ki nem gondol arra, hogy a korom sötét eszéken s éjszakkon milyen szerencsétlenség származhat abból, hogy a körös hid egyik végén sem gyújtják fel a lámpákat. Nem tudjuk miért? Talán gazdálkodás? Ha ez volna az ok, csak az a meggyőzésünk: ne ezen, hanem más uton gazdálkodjunk, a melyből nem háromhat szerencsétlenség.

arra haladó bekes polgárt. Fájdalmnak enyhétadó, örömekek nyugvaszt nyújtó éj borult mindenre. A szobaliba is átcsapott valami nyomásztó hangulat kívülről — az éj hanglata. S a ketéssé eszende élymoyott lassu hang kontrázott — elfojtott zokogás.

Egy férfi, egy zokogó férfi. Megeredt könnyullása áránja gördült le forró arcán, le, a papíra, ösz-folyatva a betűket. De nem látta. Öntudatlanul sirt, saját bensejének gyömszerét sirta végig, a mint átvonult agyának zavaros ködök mltja oly fényesen, oly tisztán s oly gyötrelmesen.

Mikor kisírta magát, úgy érezte, hogy megkönyebbült. Férfas, barna arcát vöröses pirzomnacsza be s olyan naív, olyan gyermekes vonásokat szitt rá. Pühhly bajsán azt eszilgott két eszepekke, mintegy habozva, vajjon lehallhonye arra a fekete tollas fehér papíra, mire ily sok év, oly sok gyötrelme van írva.

De nem sokáig tartott a mamor. Hiszen férfi! Erős elhatározású, öntudata nem szegyen. Meg sirta is képes volt. Egy leányért. Bolondság! Csak képes feledni, feledni egy gyermekért, egy 17 éves gögös leányt. Hiszen, ha ezt nem tessz, megalyazza öön magát, meg férfias büszkeséget. Nem, nem! Soha többet. Miért is sirtjon? Érette? Nem! Megmutatja, képes utrakölni saját enjén, tudja palastolni ezemeit, legyen inkább boldogtalan, de fere fordul, ha őt látja . . .

. . . A múltból! A múlt! . . . Im maga

— **Koleti J.** hírnemes budapesti orthopaeiai műintézet tulajdonos IV. Koronaherzeg utca 17. szám alatti fizetőhelyiségét megugyobbította és oly fényesen, mintázerlen rendezte be, hogy az egész monarchiában az első helyt foglalja el. Elsőrangú orvosi tekintélyek is elismerik, hogy Koletit orthopaeiai műintézet, hol es. és kir. szab. szerkövök, műlakák, műkekzet járó-és nyújtókészülékek, egyenestartók stb. mérték szerű jótállás mellett készítetnek, a legkényesebb és legmagasabb igényeket is kielégíti.

— **Felhívás a szőlősgazdákhöz.** A magyar kir. földművelésügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, melyben a hatóságok a következő felhívás kiköszöjtésárán a annak a községekben való nyitvános kidobaltatásra utasítja: „A közelebbi szüreti időnyre tekintettel, felhívunk a szőlősgazdákat és szőlőtermelőket, hogy a szüret alatt szigoruan tartózkodjanak attól, hogy a frissen szüret, vagy erjedésnek induló mustba akár desztillálás, akár gyengítés vagy hígítás czéjból vizet öntsenek. Ama szőlősgazdák vagy termelők, kiknél az esetenként megejtendő vizsgálat vízeztet mustot talál, huszonöt forinttól százt forintig terjedő penzbarságot fognak sújtatni.

— **Nyári gyermekmenedékház ünnepély Nagy-Réven.** Lelekekendő ünnepélyek voltak szemtanúi mielőtt 27-én T.-Nagy-Reven. Ugyanis a Veress Janka első évét végeztő óvónak, képezei növedék, a nagy révi 3-6 éves menedékházi gyermekkel igen sikerült ünnepélyt rendezett. Részvetek az ünnepélye a szülök és az érdeklődő derek előjáróság, élükön Frankó György közegei jegyzővel. Az erdőben megtartott dal-versek és társas gyermek előadás után este az Olvasókörben táncmulatság volt, ahonnan sem a köder, sem pedig a község tánczra termelt fiatalisága nem hiányzott. Bar községünkben is volna ily menedékház, akkor a gyaszihir rovat őrösen maradna s nem kellene jelezünk, hogy ez a védelten 3 éves kislend ábrókta fel, a masikat fölhoztan a válogó görköbbi huzták ki. Az igaz, hogy van óvodánk, de közel 400 óvoda kötelest nem lehet a község minden részéből egy óvónó felügyelete alá csoportosítani.

előtt látja a szöszke, göndőrfürtű, édes lányalakat; látja önmagát, a mint együtt eszerednek fel a pühhly gyermekoktól, a szerelme, a virágfakadás korába. Édes, édes illuziók, édes emlékek. Együtt jartak a kis Csurgóhoz, együtt kergettek a himes, tartak a pillangót az Ináresi vadvirágos réteken . . . És e nagy boldogság közepele észre sem vettek az idő subanását. Tavasz mult, nyar mult . . . A kis urifölbi szálas, komoly ferliault . . . és a leány egy gyönyörű, ábrándos nő, s ha szeretni tudt, szerelme örök boldogság (?) kejt, ilyt lelt . . .

De vajon tudott-e szeretni? — Egyedül megmondhatta: az édes, napusgaras mult . . . és a jelen, mely boldogsága eget im csúf, fekete felhével takarta el . . .

Erős elhatározás érlelődött meg benne. Kifülszűzött szemek s merev tekintettel pillantott fel.

Miért is tartogatta e képet. Czéltalanul. Ugy sem az óvé már annak megtestesültje. — Mindaddig sajátjának mondhatta a gesztenyét, míg parázs övezte, most, mind kikaparta, most már a másé. Minek hát a fotografajfa?

Hirtelen felgött, leránta a keretet s a földhöz eszapa.

— Ezt edömettem föléd te eszabos, te hamis farizmus? Ez jutalmá odaadt, hó szerelmeinek? S egész öntvitérti állapotban tapos a pözeba, aranyos ramara, egész öntvitértel határos szexban földeli a komeny karton fényképet pirzány, apró foszlányokra.

— **Szemek veszedelme.** A Kunszentmártoni orvosai jelentésekben csak nagyon elvétve, sőt azt lehet mondani az utóbbi időben egyáltalán nem találunk trachoma betegesedést. Ez igazán szerencse Kunszentmártonra, mert szeméink ép-sége, ez a megfizethetlen látó kincs az oldalról nines veszélyeztetve. De azért ne legyünk elbizakodottak. Közégnők előjárásának tagjai, ha valahova utaznak, az előfogászat vitéit ki magukat a vasuti állomáshoz s talán éppen az az oka, hogy nem vesznek tudomást a vasúthoz vezető gyalogjáról mellett üléstől fakó lecsingó gyalainak botrányos voltairól. Hát igen tisztelt intéző uraim! nem lehet ám mindenki gazdag ember, hogy kocsival járlasson ki és be a vasúthoz; mar pedig az a szegényebb osztály, a ki per pedes apostolorum jár, csaknem hason-cserepa kénytelen mentni, haesek szeméink ép-séget megakartja kímélni a szemtelenség lecsingó fagyaktól. Jó lenne ezt megszüntetni és hamarosan egy kis csontolást eszközölni a panszolt területen.

— **Kivonat az allami anyakönyvből.** Az elmúlt héten születtek: Patkó Kálmán, apja Patkó Joakhim, anyja Demeter Anna; László Lajos, apja László Florián, anyja Majzik Erzsébet; Rosenborszki László, apja Rosenborszki László, anyja Veres Mária; Kardos Márton, apja Kardos Márton, anyja Farkas Mária; Kocsis Örsz, apja Kocsis László, anyja Meszáros Rozália; Herzeg Kálmán, apja Herzeg Mihály, anyja Vince Julianna; Lazi Mária, anyja Lazi Antal, anyja Kelemen Anna; Politzer József, apja Politzer Samuel, anyja Rész Sári; Talmácsi Mihály, apja Talmácsi Péter, anyja Gulyás Anna; Rácz Ilona, Erzsébet, apja Rácz Farkas, anyja Lakatos Borbála; Zsidó Erzsébet, anyja Zsidó Mária, anyja Olasz Franciska; Karsai Márton, anyja Karsai Márton, anyja Tóth Ilona; Zsidó Ferencz, anyja Zsidó Péter, anyja Farkas Mária; Tóth Mária, anyja Tóth László, anyja Fehér Erzsébet. — Elhaltak: Gyarmati János 1 éves, apja Gyarmati János, anyja: Sárközi Anna özv. Vagyó Antalné 79 éves napászos; Nyilas Kálmán 19 éves kocsis; Karsai Borbala 9 hónapos, apja Karsai József, bérés; Sulyák Tiborás 55 éves

Megbosszulta magát. Fenytelen, kiszáradt szeméből végtelen megnyugvás tárkozódott. S e nyugalom örökévalóságát tűnt fel előtte.

Úra lelt asztalához, először belebambul lampája fénykérebe, azután olvasni kezd naplojat. Egy nyugodalom után eszupán, az ó szabat, folyékony irállyal, férfias, mecv vonas-saival, lelke teljes könyomatával.

Csak egyszer olvasta el. Főléleges lett volna többször. Ugy is tudta. Csak meg egyszer futotta át szemével, hadd lássa meg egyszer, egyszer eszupán s utóljára.

Hisz az volt testamentuma. Azt a leányt pedig végkép kiverte fejéből. Nem is akart rágondolni. Mikor fölött, érezte, hogy gyöngye, hogy remeg s imbolgova lépett szekrényéhez valami kis jóságért. Mikor kivette megessillt a világosság, mint valami aczel penge. De nem nézte meg, bizonyára tisztában van annak használhatóságával, eszupán mellet tapogatta szeme tárgyát, ha vajjon dobog-e, nagyon, lázasan. S meggyőződött róla.

Akkor pedig levetkőzött. Befelékélt legény-ágyába, a hófehér, tiszta vankocsokra, magára tanyta a paplant s nem érzett, nem hallott, nem látott semmit. Szíve körül szorongatja mindeket kezét behuny szemmel mind jobban és jobban s az eles kis hegyes szerszám végkép bele-ment a kemény eszotok közt a pala hülső A köcsa ezt szelő pedig a nyitott ablakon át valahonnan zajos darúdó accoridját hozza be a szobába, mint valami bohó élet, bohó kímufánassal hallói éneket.

napászos; Talmácsi Károly 2 hónapos, apja Talmácsi Imre kövimes segéd; David Katalin özv. Kardos Istvánné 80 éves napászos; Kovács Erzsébet özv. Barna Martonné 57 éves földhírtokos; Józsa József 1 hónapos, apja Józsa G. József földhírtokos.

IRODALOM.

— **A Magyar Hírlap** vasárnapj számbában kezdte meg a Dreyfus fort vestárgyalásának a gyorsított hivatalos folyójeze alapján készült jézskönyvének vagyis a tárgyalás szövegszerű menetének közlését. Az óriási és szenzációs közlényen napoként külön mellékletben jelenik meg. Új előszó megkapja az eddigi folyójezetek. A Magyar Hírlap előfizetési ára egy hónapra 1 frt 20 kr.

— **Szocializmus és kommunizmus.** A szocializmus és kommunizmus világtörtétele s világtörtétele nem nem oly új keletű, mint rendszerben gondolni szokás. Ez iranyok több nézsméi meg voltak már ó-kori társadalmakban is. A pharaók trónját ez eszmék rokoniak döntötték meg. Rómában ez elvek különböző jelszavai voltak a secessió okozói. Görögországban a peloponneszi háboru után jelent meg először ez eszmék köre. Az államok minduntalan belső rzkodásokon mentek keresztül s e rzkodások mindig a vesztes párt számlizésével jártak. Új folyton szaporodott az oly polgarok száma, kik hajhával voltak a független polgári élet föltetelein. A demokratia földjén nem maradtott el a demokratikus egyenlőség kommunisztikus értelmezése sem. A polgári egyenlőség vagyoni egyenlőségé akartak fokozni. A műveltség és vagyonszerzés elemek mind mindentelen szokás, szisztematikai s úrbíróval, hód az eszmék nehez estajta készült. A műveltség-részkre nyertek az irodalmat, mely a szocialis eszméikkel szemben foglalt állást. Sokrates azt írja: — Az ellenséget sem félnek annyira a polgarok, mint polgarizsáikaított. A gazdagok inkább a tengerbe dobánák vagyonaikat, minsem hogy megosszák a szegényekkel; a szegények fova-gya meg, hogy kifosztassanak a gazdagoktól. — Hogy a társadalmi bomlás a kulturát is tönkre tegye, ahhoz valamely erőszakos fordulat volt meg szükséges. Ezt is meghozta a Makadon háboru.

Az ó-kori szocializmusról igen érdekesen szól a Nagy-Képes Világtörténet 35. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marcell Hurst, egyetemi tanár, sörögköl szótörténet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémius. Egy kötet ára díszes felbörkötésben 8 frt; füzetben hétény és kapható 30 krajval. Megjelen mindeni héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Revai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Őllői ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

CSARNOK.

Sötét világ.

A „Kunszentmárton és Vidéke” részére írta: Csávoky Lajos.

Ehhez az „Cirkum dedurunt . . .” és a halottat felteszik a gáskyocsira s viszik utolsó útjára. A koporsó után mennek az elhunynak jó barátjai, zokogó hitvese, fia és egy nagy kíséret. Kinn a temetőben megégyezzer felhangzik az enek és aztán leeresztk a koporsót, a felédes honbat. Igen, meg egy pár nagy vello foglalkoznak, de aztán végkép elfelejtik, mintha nem is élt volna ezen a világon.

Kivánsé asszonyképe meg sokait ott áll a sírnál, nézik a díszes kőkeresztet, megcsodálják azt a sok koszorút, megemlékezőnek meg egyszer a halott jó tulajdonságairól és aztán beke hamvaira.

— Szegény, kar érte, szól az egyik, hiszen élhetett volna még.
— De a rossz életmódja, az vité a sírba.
— Nagyrat jászott telj-e cletében, folytatá egy harmadik, nem gondolt soha családjára, kiket bizony nem valami jó sorban hagyott.
— Pedig már a fia is felnőtt, mulnati vagyik, pedig nagyon meg kell néznie a garast, hogy szétkécsken megelzshessenek.
Ezekhez hasonlók hangzotak el még sok mák alkörül, de a sötétség vögt velett a beszelgetésnek és mindnyájan szeszozdottak.

Palotayra a tetemes átn behúzódott kis szobájába, néhánit akart, aztán megelzshett az utóbbi napok fatáradalm. Kíméletezetebe jelték a régi dolgok, felújult előtte a múlt, mikor ő még lány volt és aztán elmondokozott azokról a fényos mulatságokról, melyekben mindig csak ő dícsőitelt, magasztalt. És meg-dig tartott az 7 addig nag fészék nem ment is azután elfelejték.

Szocializmus! ment föl a gazdag Palotayhoz, szerette is némilg bámulni. Kímélt is volt mellette az élet, két évig helyanyoztatá egymást, de aztán a férj elhunyt, folytatta nagy urt passiót, mely a romlásat okozta. Meg sem volt egyedül, ott volt mellette a kis fia, a kis Jenő, ki megosztotta vele nyomorúságát. Mily öröme volt mikor a kis Jenő már jártni tudott és mikor pletyko alkál beszélni nyíltak, föltelttel minden fáladalm, és edül csak hának élt. Ez mikor már iskolába járt, akkor volt az csak a legnagyobb öröme, együtt tanultak az abcsót, együtt tanultak meg a szép verseket. Neha már túrelmelenkedett is, ha Jenő sokáig elmaradt, ekkor lata be, hogy fia nélküli nem volna képes tovább élni. Mily nagy ünnepek is voltak Jenő névnapján, egy héttel előbb kezdtek már készülni és díszre a fejét, hogy fiat milyen ajándékkal lelje meg.

— És most már is elment, Jenő nagy fá lett, nem lehetett mindig vele. Keserő fájdalom szortotta el a szívet azon gondolatra, hogy Jenő majd egyszer egy feány megoszott és akkor ő már nem kell neki. De hát megakadályozhatja-e ő a boldogságát? Nem tudta megvárakozni ezzel a gondolattal. Annyit szorgozott eltelében és meg etől a boldogságtól is meglegyen fosztva.

Ami kis vagyónak megmaradt, abból fognak szegényesen meélni, de azért gazdagok lesznek, mert szeretik egymást.

Ezútn megelbőben fogja szerető fiait, mindig vele lesz, de megis eljű a pillanat, mikor őt már nem szereti, egy más lesz a szíveben, a kit igazán fog szeretni.

Bánatosan behajotta a fejét, sirt, zokogott keservesen. De aztán vizsgálta magát, hiszen Jenő még fiatal, alig huszonek éves és ő mindig vigyázott rá, nem engedte egyedül seholva, nem telefelelt fel róla, hogy edes anyját elfelejtse.

Visszaemlékez az utóbbi napokra, mikor már férje haladtokt. Mindig ott volt mellette éjjel nappal, pedig az utóbbi időben nem jól éalt vele. A sok éjszakkasok kimerietek beteg szervezettel és már a tetemes napján rosszul érezte magát is most, mikor phimne kellene, folyton telepölkö, hogy mit teyzen, nehogy mit is elvessze. Szerette elizni gondolatait, de nem bír elhárítani től.

— Ó, enyem marad, suttogó halkán s felélt, hogy ha után tudakozódek, kit deitna nem látott.

Folyt. követeztek.

Feloldás szerkesztő és kiadó tulajdonosa:
CSANÁDY JÓZSEF.
Tíz-szerkövető: MEZEI ISTVÁN.

Földeladás.

Kürti Jmrenek
a szentesi hárfában, a Jaksoron,
212 hold földje eladó.

Bővebb felvilágosítást ad Zám-medics Pál.

502. sz. 1899.
Arverási hirdatmány.

Atulit bírósági végrehajló az 1881. évi LX. r. é. 102 §-a értelmében szemelendő köztérre teszi, hogy a Kunszentmártoni kir. járásbíróház 1899. évi N. 413. számú végzése következtében hivatalból képviselt Traub B. ezeg és társai s több más végrehajtott javára Patsky Árpád ellen 30 frt s több követelések s jár. ere-

jélg fogatosított kiélegetési végrehajtás utján le- és felülfozlalt és 1646 frt 90 kra becsült hatorok, patika alványok, kerékpár, zongora, telen és egyebekből álló ingóságok nyilvános árveresen eladának.

Mely árverésnek a kunszentmártoni kir. járásbírósg V. 313 1899. számú végzése folytán Révay testvérek 28 frt 30 kr., Traub B. és társa 30 frt, Kosmos műintézet, Traub B. és társa 80 frt és 30 frt, Kunosi Vilmos és Murányi Armin 123 és 150 frt, Könyves Kálmán 41 frt 20 kr., Alfaj K. Albert 31 frt 85 kr., Glaser Max 104 frt 10 kr., Nicoró György 20 frt 50 kr., Linhart Vilmos és Zimer testvérek 150 és 22 frt tókeövetételek, ezeknek kamatai és az összes bíróilag már megállapított költségek erejéig Cizbakházán, alperes lakásán leendő eszközlésére 1899. évi szeptember hó 18. napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitzítetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is le fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfozlalták s azokra kiélegetési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is fogatosítottatni fog.

Kunszentmárton, 1899. évi augusztus hó 28. napján.

Bozoky János, kir. bír. végr.

550. vhr. szám 1899.

Árverési hirdelmény.

Múltir bírósági végrehajtó az 1881. évi 60. t. cz. 102. §-a értelmében ezenem közbírhre teszi, hogy a kunszentmártoni kir. járásbírósg 1899. évi V. 218. számú végzése következtében Dr. Polgar Sándor ügyvéd által képviselt Schlesinger és Roth javára Horváti Jenő és neje ellen 28 frt 54 kr. s egy- és felülfozlalt és 392 fra becsült hatorok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árveresen eladának.

Mely árverésnek a kunszentmártoni kir. jár. 1899. évi V. 218. számú végzése folytán 19 forint 75 krajczár hátralekös követélek, erejéig Kunszentmártonban, alperesek lakásán leendő eszközlésére 1899. évi szeptember hó 16-odik napjának d. n. 3 óraja határidőül kitzítetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi 60. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is le fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfozlalták és azokra kiélegetési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi 60. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kunszentmárton, 1899. évi aug. hó 22. napján.

Bozoky János, kir. bír. végr.

510. sz.

v. 1899.

Árverési hirdelmény.

Múltir bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenem közbírhre teszi, hogy a kunszentmártoni kir.

jársírósg 1899. évi V. 271. számú végzése következtében hivatalból képviselt Lang és Lovass cég javára Nemeth testvérek ellen 49 frt 40 kr s járulékaik erejéig 1899. évi június hó 16-án fogatosított kiélegetési végrehajtás utján felülfozlalt és 1000 fra becsült eszlépgő készletből álló ingóságok nyilvános árveresen eladának.

Mely árverésnek a kunszentmártoni kir. bírósági 1899. évi V. 271.2. sz. végzése folytán 49 frt 40 kr tókeövetételek, ennek 1899. évi október hó 23. napjától járó kamatai, — $\frac{1}{2}\%$ váltójdi és eddig összesen 19 frt 98 krajczár bíróilag már megállapított költségek erejéig Kunszentmártonban, alperesek lakásán le-

endő eszközlésére 1899. szeptember 7-ik napjának délutáni 3 óraja határidőül kitzítetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is le fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfozlalták és azokra kiélegetési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kunszentmárton, 1899. augusztus hó 20. napján.

Bozoky János, kir. végr.

Clayton & Shuttleworth
 mfg. gépezeteket, gépezeteket @ Budapesti Váci-körtől
 ahol a legújabb gépek mellet ajánljuk:

Lozomboli és gőzszéplőgépek-készletek
 20-25 hengeresek és minden egyéb szándékú gépek.
 20-25 hengeresek és minden egyéb szándékú gépek.
 20-25 hengeresek és minden egyéb szándékú gépek.

Columbia-Drill
 legjobb szerkezetű, kiválóan alkalmas, mindenféle munkákra, dachárok, érf. munkák, egyházas kertek-ek.

Lincoln vízszelvények a világ legnagyobb
 Lozomboli- és csapólevegő-gépek

Köszönetnyilvánítás.

Ő Felsége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala. — Általános Asbestárú-gyár.

Ó eszéari és királyi Fensége Salvator Lipót főherceg rendkívül meg van elégedve az asbestpall bélelt cipőekkel. Ó Fensége hoszab gyalog kiránduláson használta az cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak ugy el, mint más közönséges cipőknel. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbestpallbélel, ugyanannal a czípszénel s aztán küldjék ide. Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szaloncipők.

Zagrab, 1898. június hó 8-án.

Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja: Tisztelet doktor ur! Az asbestbetűt cipők kitzítöknek bizonyult, szilárdan és puhán jaro; megszűnt minden lábfájásom, ugy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanaeszt köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17-en.

Ne viseljünk lábbel a Dr. Högyes-féle szabadalm. asbestpallbélel nélkül.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyúkszem, sem izadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönyvebbül a lábasa annak ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbestpallbélel látja el.

Kettősvastagságú 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktal 40 kr., gyermeknek fele.

Az asbestpallbélel kitzítőség legjobban bizonyítja, hogy a es. és kir. közsiz hadseregnek és a m. kir. hoveidségnek eddig 22.500 pár szállítottat. Székküldés csakis utánvétel, vagy a pénz előleges be-küldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Budapest, VI. Sziv-utca 18.

Egyedüli clarusító raktár Kunszentmártonban

Garay György kereskedésében.